

**ASK
ØY**

Tett på utviklingen - tett på menneskene

Handlingsplan IKT

Kommunale barnehager

2016 – 2020

Fagavdeling barnehage

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe

bestående av:

Nina Beate Nilsen

- Erdal barnehage

Siw Kleiven

- Furuly barnehage

Marit Fjeldsbø Lundberg

-Fagavdeling barnehage

Ferdigstilt 09.03.2016.

Revidert 07.02.2017

Innhold:

1.	Forankring	s. 4
2.	Mål	s. 5
3.	Om planen	s. 5
	3.1 Grunnlagsdokumenter	s. 6
4.	Kommunikasjonsplattformer	s. 6
5.	Nettvett, personvern og utstyr	s. 7
	5.1 Personvern og tillatelser	s. 7
	5.2 IKT-sikkerhet	s. 7
	5.3 Bruk av sosiale media og blogg	s. 7
	Nettvett – personalets ansvar (plansje)	s. 8
	5.4 Utstyr i barnehagen	s. 9
6.	Holdninger og digital kompetanse	s. 9
	6.1 Holdninger	s. 9
	6.2 IT- ansvarlig i barnehagen	s. 10
	6.3 IKT – samarbeid på tvers av de kommunale Barnehagene	s. 11
	6.4 Foreldresamarbeid	s. 11
	6.5 De ansattes minimumskompetanse	s. 12
	6.6 IKT - erfaringer barn skal få i barnehagen	s. 13
7.	Nyttig litteratur og nettsteder	s. 14

VEDLEGGSEDEL:

-TIPS TIL KREATIV BRUK AV IKT I BARNEHAGEN - EN VEILEDER

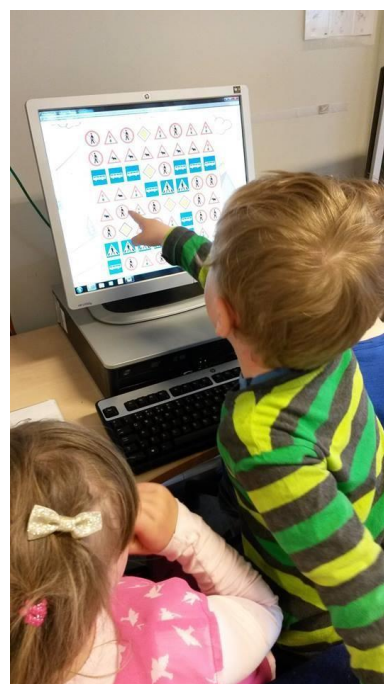

1. Forankring

Handlingsplan for informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i kommunale barnehager har som mål å øke kompetansen for alle som jobber i barnehagen, og gi økt kvalitet i arbeidet med IKT både i det administrative arbeidet og i det pedagogiske arbeidet med barna.

I Askøy kommunes handlingsplan for 2013-2016 for fagavdeling barnehage står det at alle barnehagene skal beskrive i sitt planverk hvordan barn erfarer og utvikler allsidig IKT-kompetanse. Kreativ bruk av IKT i barnehagen er et ledd i kvalitetsarbeidet, og skal være en del av hverdagen i barnehagen.

IKT er en del av samfunnet, og påvirker mennesker og miljø. Det har innvirkning på hvordan barn lever, leker og lærer, og barn i alderen 0 - 6 år er en del av et mangfoldig digitalt univers. Teknologiske verktøy er daglig i bruk rundt barna og av barna. I følge statistisk sentralbyrå har 98 % av husholdninger med barn tilgang til data og internett. Det vil si at de fleste barn kommer til barnehagen med erfaringer fra digitale verktøy og er nysgjerrige på å lære mer. En av barnehagens oppgaver er å forberede barna på den virkelighet de vil møte som voksne. Den opplæringen barna får, må være tilpasset kunnskaps- og informasjonssamfunnet. Det er derfor av største viktighet at barn og unge i Askøy kommune får tilgang til og blir fortrolige med bruk av IKT som verktøy allerede i barnehagen.

I rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver står det «Barn bør få oppleve at digitale verktøy kan være kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap». (R.2011 s. 27) Videre påpekes at barna skal erfare hvordan teknikk kan brukes i leken, og personalet må bygge på og videreutvikle barnas erfaringer med tekniske leker og teknikk i barnehagen. Barn trenger imidlertid hjelp av kompetente voksne som kan veilede dem og hjelpe dem i den digitale hverdagen. «Ved å gi barn et minimum av kunnskap om digitale verktøy, vil barnehagen være med på å motvirke digitale skiller blant barn, og bidra til sosial utjevning.» (St.meld. nr. 41, kap. 9.7)

IKT og digital kompetanse er et nasjonalt satsingsområde. Gjennom en rekke planer og styringsdokumenter har IKT fått en tydelig og viktig plass i grunnopplæringen. I kunnskapsløftet defineres digital kompetanse som en grunnleggende ferdighet på linje med det å kunne lese, regne og uttrykke seg skriftlig og muntlig. Dette vil også påvirke vårt arbeid i barnehagen. I Kunnskapsdepartementets strategiplan for utvikling av kompetanse og rekruttering i barnehagene for 2014 til 2020 er også IKT et av de overordnede satsingsområdene.

2. Mål

Barnehagene har god kompetanse i alle ledd i bruk av IKT for å mestre egne arbeidsprosesser, og som tilretteleggere for et godt læringsmiljø basert på digitale verktøy.

Personalet skal kunne bruke digitale verktøy som en integrert del av det pedagogiske arbeidet, vise positive holdninger og bidra til nytenkning i arbeidet med digitale verktøy.

Barna skal oppleve at digitale verktøy er en naturlig kilde til lek, kommunikasjon, skapende virksomhet og redskap for læring.

3. Om planen

Handlingsplan for IKT i barnehagen er en del av arbeidet med å videreutvikle våre kommunale barnehager. Den enkelte barnehage vil kunne tilpasse arbeidet med planen ut fra en analyse av egen status innen IKT.

Planen skal hjelpe barnehagen i egen kompetanseutvikling og med å innplementere bruk av digitale hjelpemidler i alle fagområder. For å oppnå dette, stilles det krav til den enkelte barnehages evne til å planlegge, tilrettelegge og gjennomføre pedagogiske opplegg som inkluderer digitale verktøy. Planen har en vedleggsdel med konkrete tips og ideer til hvordan digitale verktøy kan tas i bruk i barnehagehverdagen. En viktig forutsetning for måloppnåelse er at de ansatte har gode IKT ferdigheter. Den enkelte barnehage må kartlegge de ansattes behov for skoling og legge til rette for kompetanseutvikling innen IKT i samarbeid med fagavdelingen og øvrige barnehager. I Askøy kommune har vi en delingskultur. Kompetanse i barnehagene deles, og vi samarbeider om å få en grunnleggende minimumskompetanse innen IKT i alle kommunale barnehager. Kompetanseheving vil således være noe i regi av fagavdeling barnehage, barnehagene i felleskap og noe i den enkelte barnehage.

For å nå målene må også funksjonelt digitalt utstyr være tilgjengelig. Barnehagene må prioritere utstyr fremover, og det må prioriteres en økning i økte budsjettmidler til formålet.

Det er viktig med et nært samarbeid med IT-avdelingen i kommunen for at utstyr og programvarer har en hensiktsmessig funksjon.

3.1 Grunnlagsdokumenter

Askøy kommunes IKT -plan for kommunale barnehager bygger på følgende grunnlagsdokumenter:

- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver – Utdanningsdirektoratet
- Kunnskapsløftet (2006) - Utdanningsdirektoratet
- ”Kompetanse for fremtidens barnehage”- Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020
- eKommune2012 – lokal digital agenda – KS 2012
- FNs barnekonvensjon
- Askøy kommunes 4-årige handlingsplan fagavdeling barnehage (2013-2016)
- Askøy kommunes lokale rammeplan for Askøybarnehagene 2013 -2016
- Askøy kommunes Handlingsplan for kommunal barnehagesektor

4. Kommunikasjonsplattformer

I Askøy kommune benyttes flere kommunikasjonsplattformer i kontakt mellom hjem – barnehage og samfunnet for øvrig.

Hjemmeside

Alle barnehager har egen hjemmeside. Styrer har redaktøransvar for egen side, men kan ha flere dedikerte underredaktører.

SMS – varsling

Det er ønskelig med en felles SMS- løsning for barnehagene, som er enkel og hensiktsmessig i bruk.

Sosiale media (Facebook, Twitter) og blogger - Noen barnehager har opprettet egne sider på Facebook. I henhold til lederavtalen er det et mål at alle barnehager skal på facebook innen 2016.

5. Nettvett, personvern og utstyr

Vi må alle ha et bevisst forhold til bruk av nett og digitale medier, og bevisstgjøres det ansvar som publisering av stoff innebærer. Ikke alle deler av den digitale hverdagen er like positiv. Det finnes nettsider med uønsket, krenkende og ulovlig innhold. Personopplysninger kan lett komme på avveie og spres lynraskt. Evnen til å utøve nettvett og kildekritikk, samt kunnskap om personvern og opphavsrett er viktige elementer.

5.1 Personvern og tillatelser

Det er viktig at barnehagene følger de gjeldende regler for bruk av internett og e-post, slik at personvernet blir ivaretatt. Det er utarbeidet et felles skjema for avtale mellom barnehage/ foresatte om tillatelser og bruk av bilder/arbeider. Barna selv skal også involveres i disse prosessene. Personalet må kjenne til lover og forskrift som regulerer personvern;

- [Lov om behandling av personopplysninger \(personopplysningsloven\).](#)
- [Lov om opphavsrett til åndsverk m.v. \(åndsverkloven\)](#)

5.2 IKT-sikkerhet

Det finnes regler og retningslinjer for å ivareta IKT-sikkerheten i barnehager. Det hevdes at graden av sikkerhet består av 20% teknologi og 80% holdninger. Det innebærer at den enkelte må ta ansvar for egne holdninger og handlinger. For ansatte er det spesielt viktig å ivareta sikker lagring av sensitiv informasjon

5.3 Bruk av sosiale media og blogg

Foresatte og ansatte i barnehagene bruker sosiale medier, noen i større grad enn andre. Vi vet at det på disse arenaene deles bilder og kommentarer som når flere enn mange er klar over. For å øke bevisstheten om dette utarbeides det «kjøreregler» for ansatte. Bruk av sosiale media skal også settes på agendaen i forbindelse med foreldremøter i barnehagene.

Der barnehagen brukes som plattform i sin kommunikasjon med foreldre og omverden, skal barnehagen ha klare rutiner og retningslinjer for hva og hvordan bilder og tekst legges ut på sosiale medier. Barnehagen skal også ha valgte personer med redaktøransvar som er de som legger ut.

På Datatilsynets hjemmeside finner man informasjon, tips og filmer til bruk i holdningsskapende arbeid både i foreldre- og personalgruppen. Veilederen «I beste mening» som omhandler bilder av barn på nett skal brukes i barnehagene.

- [Datatilsynets hjemmeside](#)
- [I beste mening](#)

På [nettressursen dubestemmer.no](#) er det dessuten lansert filmer og annet materiell som kan benyttes av barnehager som vil jobbe med denne tematikken. Filmene er utviklet av Senter for IKT i barnehagen.

Askøy kommune har retningslinjer for ansattes bruk av sosiale medier ligger i kommunens kvalitetssystem.

Nettvett – personalets ansvar

Beskytt e-post og andre brukerkontorer med passord

Personalet må kjenne godt til

- [Personopplysningsloven](#)
- [Åndsverkloven](#)

Søkemotorer som Google, Yahoo, Kvasir og andre tilbyr filter og tekniske løsninger som skjerner bilde og tekst som ikke egner seg for barn

Vær på nett sammen med barna. Små barn skal ikke være på internett alene

Personalet diskuterer seg frem til retningslinjer for hva slags informasjon som skal legges ut på nett og sendes ut

Ha skjermlås på nettbrettet!

Legg inn kode på nettbrettet som hindrer at barn handler på nett, kjøper apper eller effekter til spill

Når barnehagen fotograferer barn, bør situasjonen eller handlingen være vektlagt, ikke enkeltbarnet.

Nettbrettene må ha id-kontoer for å bli tatt i bruk. Om samme id-konto blir opprettet på mange nettbrett, vil alle ha tilgang til appene som er kjøpt

Se veilederen [I beste mening](#)

5.4 Utstyr i barnehagen

For at barn skal få erfaringer med digitale verktøy og prosesser, må de ha tilgang til ulikt utstyr. Det forventes at barnehagene i løpet av planperioden har følgende utstyr:

- Smart Board – min. en pr. barnehage
- Laptop/nettbrett – min. 2 pr. 10 barn
- Digitalt kamera – min. ett pr. avdeling
- Smarttelefon – min. en pr. avdeling
- Skriver/Skanner – min. en pr. barnehage
- Projektor – min. en pr barnehage
- Cd spiller – min. en pr. barnehage
- Lamineringsmaskin – min. en pr. barnehage

6. Holdninger og digital kompetanse

6.1 Holdninger

“Personalets kunnskaper, ferdigheter, holdninger, kjønn og alder preger innstillingen til digitale verktøy generelt. Personalets syn på barn og barndom får konsekvenser for hvordan de ser på digitale verktøy som del av livet i barnehagen. Personalets syn er av stor betydning når de skal forstå og oppdra barn til aktiv deltakelse i vårt digitale samfunn”
(Kunnskapsdepartementet 2006, IKT i barnehagen).

Bruk av digitale verktøy og IKT i barnehagen er ikke et mål i seg selv, men bør integreres som en naturlig del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Variert bruk av ulike digitale verktøy sammen med barna gir mange muligheter, både innenfor lek, utforskning og læring.

Personalets syn og holdninger generelt preger deres innstilling til digitale verktøy, og hvordan verktøyene brukes har ofte sammenheng med hvor fortrolig personalet selv er med dem. Voksne som finner verktøyene interessante, spennende og utfordrende, kan støtte barnet og legge til rette for digitalt arbeid og læring på en god måte.

Styrer sammen med pedagogisk leder, skal være pådrivere og ta ansvar for å gjøre hele personalet kjent med ulike digitale verktøy, og sikre at den enkelte har tilstrekkelig kompetanse. Personalet må få innsikt i de pedagogiske mulighetene som digitale verktøy byr på og diskutere hvordan de kan integrere IKT i lek og læring.

Personalets holdninger er avgjørende, og med på å forme barnets holdninger til digitale verktøy. Vi må være aktiv og undersøkende til den digitale tidsalder, der en arbeider med utviklingen og ikke mot. Vi trenger å «dra lasset sammen». Alle trenger

ikke kunne alt, men alle må kunne noe. Vi må ha et personale som er trygg på bruken av digitale verktøy og som ser at bruken har verdi.

Refleksjonsspørsmål til bruk i personalgruppen

- Hvilken betydning har digitale verktøy og sosiale medier på barn som vokser opp i dag?
- Hvordan kan vi bruke digitale verktøy i barnehagen vår?
- Hvordan kan vi bidra til gode og grunnleggende holdninger og sunt nettvett hos barn i vår barnehage?
- Hvordan tar vi foreldre med?
- Hvordan kan vi motivere ansatte som ikke viser interesse for digitale verktøy?
- Hvordan påvirker våre holdninger barns forhold til digitale verktøy?
- Hva tror vi barna tenker om digitale verktøy, og hva forventer de av oss?

6.2 IT - ansvarlig i barnehagen

Alle barnehager skal ha en IT ansvarlig. Denne personen kan være styrer, ev. styrer delegerer ansvaret til en ansatt. IT avdelingen forholder seg til IT ansvarlig og styrer i saker vedrørende den enkelte barnehage.

IT avdelingen skal ha oppdaterte lister på IT ansvarlige i hver barnehage, og styrer er ansvarlige for at ev. endringer blir meldt til IT avdelingen.

IT ansvarlig og styrer inviteres til 2 IT - samlinger pr halvår, der representanter fra Fagavdeling barnehage og IT avdeling deltar. Fagavdeling barnehage har ansvar for invitasjon og organisering av samlingene.

IT ansvarliges oppgaver:

- Er It avdelingens kontaktperson i barnehagen
- Melde saker fra barnehagen til IT.
- Utføre enkle grep/tiltak ved enkle problemer ved PC, skriver m.m.
- Bestilling av IKT-utstyr til barnehage (husk ressursnr.)
- Passordvedlikehold – kan resette passord for alle ansatte i sin barnehage
- Foreta enkel support på IT-utstyr, før det meldes inn til IT-avdelingen (eks. er nettverkskabel i, står caps-lock på tastaturet på, er trådløst nettverkskort aktivert, etc.)
- Være kontaktpersonen mellom barnehagen og IT-avdelingen

6.3. IKT – samarbeid på tvers av de kommunale barnehagene - 2 nettverk

For at alle barnehager skal oppnå en digital minimumskompetanse, vil det være noe kursing fra fagavdelingens side, mens det meste vil være i den enkelte barnehage. Styrer har et ekstra ansvar for å tilrettelegge for kompetanseheving. IKT ansvarlig i barnehagen har et ekstra ansvar for oppfølging på de områder de har kompetanse på. I planperioden skal vi samarbeide på tvers av de kommunale barnehagene om kursing og kompetanseheving ut fra behov, og dele kompetanse og ressurspersoner. Vi bruker da de etablerte styrernetverkene som inndeling for barnehager som skal samarbeide om digital kompetanseheving og kreativ bruk av digitale verktøy.

6.4. Foreldresamarbeid

Det kan komme ulike tilbakemeldinger fra foreldre på bruk av IKT i barnehagen. Personalet må gi foreldre innsikt i hvordan verktøyene brukes til å utvikle, oppleve og lære nye ferdigheter. Barna tar i bruk både tale- og skriftspråket og fantasi og kreativitet settes i gang.

Å samtale både hjemme og i barnehagen om for eksempel bilder barnet selv har tatt, inspirerer barnet til å snakke om ting det opplever og styrker barnets selvfølelse. Barnet får mulighet til å undersøke, tenke over og mene noe om det de gjør i barnehagen

Det er ikke noe poeng at barna skal sitte mye foran en skjerm. Nettbrettene er et fengende medium, og det setter krav til foreldre å sette grenser for tidsbruk når de gir barna tilgang til nettbrett. Noe som er nyttig for alle foreldre, og spesielt for barnehagen som pedagogisk instans, er at voksne lærer hvordan man kan bruke digitale verktøy på andre måter enn som et underholdningsmedium. De kan lære hvordan bruke verktøyene på en kritisk, nyttig og morsom måte, og legge til rette for at barn kan være kreative og skapende i sin bruk av digitale medier, og ikke bare passive mottakere av underholdning.

Tema nettvett skal tas opp på foreldremøte. Det er viktig med bevisstgjøring og refleksjon både i personal- og foreldregruppen. Henviser her for øvrig til Askøy kommunes ”Tett på – Program for en styrket foreldrolle”.

6.5 De ansattes i minimumskompetanse

Områder	Styrer Ass.styrer	Ped. leder	Barnehage -lærer	Assistent Fagarb..	Ansvar Kurs
Publisher	X				Fagavd. barnehage
Excel- regneark	X				Fagavd. barnehage
Agresso økonomistyring	X				Fagavvd. barnehage
Ephorte, sak/arkiv, barnemapper	X	X			Fagavvd barnehage.
Agresso registre fravær/permisjon/ kompetanse	X	X	X	X	Barnehagen
Outlook - mail	X	X	X	X	Barnehagen IKT nettverk samarbeid
Word PowerPoint	X	X	X	X Lage dok. m. bilder	Barnehagen Nettverk - samarbeid
Kopimaskin	X	X	X	X	Barnehagen
Smarttelefon	X	X	X	X	Barnehagen
Smart Board	X	X	X	X	Barnehagen IKT nettverk
Nettbrett		X	X	X	Barnehage IKT nettverk samarbeid
Foto, digitalt kamera, billedbruk	X	X	X	X	Barnehage
Å kunne søke på nett på Google, Kvasir e.l.	X	X	X	X	Barnehage
Kunne sette på film	X	X	X	X	Barnehage
Kjent med enkle apper/androider og IT program	X	X	X	X	Barnehage IKT nettverk samarbeid
Koble nettbrett og PC til projektor, bruke projektor	X	X	X	X	Barnehagen

6.6 IKT - erfaringer barn skal få i barnehagen

Digitale verktøy skal være integrert i den daglige virksomheten. Det innebærer å gjøre verktøyene tilgjengelig, la dem støtte opp under og bli en del av den daglige virksomheten for både barn og personale. Da kreves det en bred involvering, der alle etter hvert deltar i digital kompetanseutvikling, der kompetansen forankres i barnehagen og det får konsekvenser for arbeidet. Når vi har en visshet om at disse verktøyene er noe som angår og er viktige for hver enkelt av oss, de barna vi har ansvar for, og kollegaene våre, ja først da kan vi si at de digitale verktøyene er integrert i virksomheten. Når digitale verktøy er integrert, kan de bli en støtte der barns ideer og skaperglede, dialog, samarbeid og medvirkning står i fokus. De lærer at de kan produsere selv, og de arbeider kreativt og skapende.

Hver barnehage skal i sitt planverk lage en progresjonsplan for bruk av digitale verktøy i sin barnehage.

I barnehagen skal barna få allsidig erfaring med;

- Tekniske hjelpemidler
- Bruk av datamaskin og ulike digitale verktøy
- Å kombinere oppgaver som krever flere digitale verktøy
- Å fotografere og dokumentere barnehagehverdagen sin
- Lyd og lydopptak, film - og digital fortelling
- Variert og kreativ programvare
- Kreative og varierte nettsider
- Internett som kunnskapsbase
- Se film og høre lydbok

Vi henviser forøvrig til veilederen «TIPS TIL KREATIV BRUK AV IKT I BARNEHAGEN» som vil komme som vedlegg til planen, og til videre lesing og inspirasjon i nyttige nettsteder og litteratur i kap. 7....

7. Nyttig litteratur og nettsteder

- Rammeplanen med temahefte om IKT i barnehagen
- Lær och lek med surfplatta i förskolan, Gällhagen og Wahlström
- Kreativ bruk av digitale verktøy, Cathrine Fragell Darre
- Del gleder! Digital kompetanse i barnehagen, Marianne Undheim
- Nasjonalbibliotekets e-bokarkiv. Link:
<http://www.nb.no/nbsok/nb/684f88dd02111c89954726bc1687e77c;jsessionid=23D657CE6BF7FEBBF02BFE4EFEB93568.nbdigital3?index=5#0>
- www.animasjoniskolen.blogspot.no/
- <http://myrertoppenbarnehage.blogspot.no>
- <http://marianneundheim.blogspot.no>
- <https://www.facebook.com/groups/paddagogik/>
- <http://blogg.nacka.se/skolor/pedagogiskafotspar/>
- <http://iktsenteret.no/malgruppe/barnehage>
- Barnehagemonitor 2013:
<https://iktsenteret.no/ressurser/barnehagemonitor-2013#.UoUTclLNuUk>
- Småbarns digitale univers:
https://iktsenteret.no/sites/iktsenteret.no/files/attachments/smabarns_materie_digitalfil.pdf
- [I beste mening](#)– Veiledningshefte om bilder av barn på nett
- <http://www.dubestemmer.no/> - materiell for arbeid med nettvett i barnehagen
- [Lov om behandling av personopplysninger \(personopplysningsloven\)](#)
- [Lov om opphavsrett til åndsverk m.v. \(åndsverkloven\)](#)

